

Literatura Llatina de l'Època Imperial

Codi: 100414

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500243 Estudis clàssics	OB	3	2
2501792 Estudis de Català i de Clàssiques	OT	3	0
2501792 Estudis de Català i de Clàssiques	OT	4	0
2501802 Estudis d'Espanyol i de Clàssiques	OT	3	0
2501802 Estudis d'Espanyol i de Clàssiques	OT	4	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	3	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	4	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	3	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Oscar Luis de la Cruz Palma

Correu electrònic: Oscar.DeLaCruz@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Per cursar aquesta assignatura no hi ha prerequisits, excepte un nivell adequat al curs de llatí. És desitjable haver cursat l'assignatura de Literatura de l'època republicana.

Objectius

L'assignatura forma part de la matèria Literatura clàssica, i és una assignatura obligatòria al Grau d'Estudis Clàssics.

La seva orientació es apropar els estudiants a un coneixement de la literatura i del fet literari que es produeix des de l'època d'August i fins al final del període imperial.

Els objectius formatius de l'assignatura es podrien concretar de la manera següent:

1. Conèixer els autors, les obres i els gèneres de la literatura llatina d'època imperial.
2. Conèixer l'evolució històrica de la literatura llatina imperial i el seu context cultural, social i polític.
3. Conèixer la transmissió i preservació dels textos literaris romans d'època imperial.
4. Conèixer i valorar la pervivència i la influència de la literatura imperial en les literatures i cultures d'èpoques posteriors.
5. Llegir i comentar el Ab urbe condita de Tit Livi. (Pròleg i llibre XXI).

Competències

Estudis clàssics

- Explicar un text literari, aplicant els propis coneixements literaris, mètrics i estilístics.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Estudis de Català i de Clàssiques

- Explicar un text literari, aplicant els propis coneixements literaris, mètrics i estilístics.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Estudis d'Espanyol i de Clàssiques

- Explicar un text literari, aplicant els propis coneixements literaris, mètrics i estilístics.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Estudis de Francès i de Clàssiques

- Explicar un text literari, aplicant els propis coneixements literaris, mètrics i estilístics.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Estudis d'Anglès i de Clàssiques

- Explicar un text literari, aplicant els propis coneixements literaris, mètrics i estilístics.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els fenòmens literaris en els textos de lectura obligatòria i la seva recepció en les literatures occidentals.
2. Demostrar que es coneixen els principals manuals de literatura i les seves diferents orientacions.
3. Elaborar un comentari literari d'un text grec o llatí (segons correspongui) des del punt de vista formal i de contingut, identificant motius literaris, figures d'estil, retòriques i, si escau, formes mètriques.
4. Explicar, oralment o per escrit, temes, gèneres literaris, períodes, autors i obres, i la seva pervivència.
5. Reconèixer la definició i les característiques dels diversos gèneres literaris a partir dels textos metaliteraris i identificar-ne la realització en obres concretes.
6. Utilitzar amb eficàcia i de manera autònoma les eines filològiques bàsiques.
7. Utilitzar el vocabulari tècnic específic d'interpretació i comentari dels textos antics.

Continguts

La fonamentació de la teoria literària tractarà els punts següents:

1. Concepte i límits d'allò que anomenem Literatura llatina de l'època imperial: límits cronològics i estètics.
2. Els gèneres literaris i la seva evolució a l'època imperial. Característiques generals i innovacions. Escripura, lectura y difusió del llibre. Literatura i política. Innovacions literàries.
3. La historiografia com a gènere polític: Tit Livi i el model historiogràfic imperial.

4. La literatura llatina cristiana (tardoantiga).

La fonamentació de la pràctica literària es farà a partir de

5. la traducció d'una selecció de textos de Titus Livi.

El professor comunicarà als estudiants un dossier amb material de treball i bibliografia a l'inici del curs.

Metodologia

1) Les activitats dirigides versaran, equitativament, sobre la fonamentació teòrica de la matèria i el comentari literari de passatges escollits de diversos autors, dels quals s'extraurà també informació sobre realia. Es requerirà una actitud activa i participativa en les sessions de classe.

2) A les activitats supervisades, l'estudiant haurà de demostrar l'assoliment de conceptes teòrics i les habilitats adquirides en la pràctica del comentari a través de la traducció dels passatges seleccionats.

3) Paralelament a l'activitat teòrica sobre aspectes literaris, els estudiants aniran llegint i traduint a classe una selecció de textos de Titus Livi.

4) També l'estudiant haurà de seguir la tutorització a fi de preparar un treball que exposarà a classe.

5) Totes les activitats seran qualificades.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exercicis de control a l'aula	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6
Exposició teòrico-pràctica - Participació de l'estudiantat	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Tutorització treballs	9	0,36	3, 6
Tipus: Autònomes			
Estudi de manuals i comentari de textos literaris del període objecte d'estudi	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6

Avaluació

L'avaluació de l'estudiantat es farà a partir de la recollida de les evidències següents, totes elles obligatòries:

1. Presentació individual sobre un dels temes treballats a classe (sobre un gènere literari o un autor) (10%). La presentació s'ha de ser lliurada també per escrit (20%).
2. Dos exercicis de traducció de passatges de Titus Livi inclosos al dossier, avaluats amb la ponderació següent: 10% text vist a classe sense diccionari - 30% text no vist a classe, amb diccionari.
3. Un examen final teòric amb traducció amb diccionari (30%)

Reavaluació: Podran fer un examen de reavaluació només els estudiants que no hagin obtingut un resultat d'aprovat amb la suma de les proves esmentades. L'examen de reavaluació dona dret a una nota màxima de 5 punts (aprovat).

Si l'estudiant entrega una o més evidències singulars (treballs, controls i/o proves), aquest ja no podrà ser qualificat com a "no avaluable".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Aportacions comentaris a l'aula i traducció de textos	40 % (10% + 30%)	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Examen teòric sobre la matèria	30%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Treball de curs sobre una obra, autor o gènere literari de la literatura de l'època imperial	30% (20% + 10%)	21,5	0,86	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Bibliografia

Obres generals sobre literatura llatina:

- ALBRECHT, M. von, *Historia de la literatura romana desde Andrónico hasta Boecio*, Barcelona, 1997-99, 2 vols.
- ANRW = *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt*, Berlin-New York, vol.I.2 i vols.II.30 en endavant.
- BARDON, H., *La littérature latine inconnue*, 2 vols., Paris, 1952-1956.
- BARDY, G.- DI NOLA, G., *Storia della letteratura cristiana antica latina*, Città del Vaticano, 1999 (edició actualitzada de la de 1929).
- BAIER, Th. (Hrsg.), *Götter und menschliche Willensfreiheit : Von Lukan bis Silius Italicus*, München, 2012.
- BAYET, J., *Literatura latina*, Barcelona, 1984.
- BICKEL, E., *Historia de la literatura romana*, Madrid, 1982.
- BIELER, L., *Historia de la literatura romana*, Madrid, 1969.
- BRAUND, S., M., *Latin Literature*, London-New York, 2002.
- CAVALLO, G.-FEDELI, P.-GIARDINA, A. (Edd.), *Lo Spazio letterario di Roma antica*, Roma, 1989- 1991, 5 vols.
- CITRONI, M., COSOLINO, F., LABATE, M., NARDUCCI, E., *Letteratura di Roma Antica*, Roma-Bari 1997.
- CODOÑER, C. (ed.), *Historia de la literatura latina*, Madrid, 1997.
- CONTE, G.B., *Latin Literature. A History*, Baltimore and London, 1994.
- CUPAIOLO, F., *Storia della letteratura latina. Forme letterarie, autori e società*, Napoli, 1994.
- FERRERO HERNÁNDEZ, C. (ed.), *Autores hispanos de la literatura latina clásica*, Bellaterra, 2011.
- FLOCCINI, N., *Argomenti e problemi di letteratura latina*, Milano, 1977.
- FONTAINE, J., *La littérature latine chrétienne*, Paris, 1970.
- FUHRMANN, M. (ed.), *Literatura romana*, Madrid, 1985.
- GENTILI, B.- STUPAZZINI, L.- SIMONETTI, M., *Storia della letteratura latina*, Roma, 1992.
- GIANOTTI, G.F.- PENNACINI, A., *Società e comunicazione letteraria di Roma antica*, Torino, 1986, 3 vols.
- GÓMEZ PALLARÈS, J., *Studiosa Roma. Los géneros literarios en la cultura romana*, UAB Bellaterra, 2003.
- GRIMAL, P., *La littérature latine*, Paris, 1994.
- HABINEK, Th., *The politics of Latin Literature: writing, identity and empire in Ancient Rome*, Princeton 1998.
- HABINEK, Th., *The world of Roman Song: from ritualized speech to social order*, Baltimore 2005.
- HARRISON, S., *A Companion to Latin Literature*, Oxford 2005.
- HERZOG, R.- SCHMIDT, P.L. (eds.), *Nouvelle histoire de la littérature latine*, Turnhout, 1993, Vols. 4 i 5.
- HUTCHINSON, G. O., *Latin Literature from Seneca to Juvenal. A Critical Study*, Oxford 1993.
- KENNEY, E.J.- CLAUSSEN, W. (eds.), *Historia de la literatura clásica. Vol. II: Literatura latina*, Madrid, 1989.
- LABRIOLLE, P., *Histoire de la littérature latine chrétienne*, Paris, 1947, 2 vols.
- LANA, I.- MALTESE, E.V., *Storia della civiltà letteraria greca e latina*, Torino, 1998, 3 vols.
- MARTIN, R.-GAILLARD, J., *Les genres littéraires à Rome*, Paris, 1981.
- PALADINI, V.-CASTORINA, E., *Storia della letteratura latina*, 2 vols., Bologna, 1969-1972.
- QUINN, K., *Texts and Contexts*, London 1979.
- ROSTAGNI, A., *Storia della letteratura latina*, Torino, 1964, 3 vols.
- SALLES, C., *Lire à Rome*, Paris, 1992.
- SULLIVAN, J.P., *Literatura and Politics in the Age of Nero*, Cornell 1985.

TAPLIN, O. (ed.), *Literature in the Greek and Roman Worlds*, Oxford 2000.

Edicionsi comentaris de Livi:

Ab urbe condita, Oxford : Oxford University Press, 1919-1974 (5 vols.)

Ab urbe condita, Stvtgardiae : Teubner, 1966- (Lib.21-22).

Història de Roma; introducció d'Antonio Fontán ; text revisat, traducció i notes d'Antoni Cobos, Barcelona : Fundació Bernat Metge, 2002-, vols. 1, 2 i 11.

Ab urbe condita. Libro XXI, Madrid : Gredos, 1971.

Da Sagunto a Zama : pagine della terza decade, Torino : S. Lattes, 1957.

Els Orígens de Roma : *Ab urbe condita liber I*; introducció, traducció i notes de Bàrbara Matas i Bellés, Barcelona : Edicions de la Magrana, 1999.

Hannibal : the scourge of Rome : being selections from Livy XXI, London : Cambridge University press, 1976.

Libro XXI (edición, estudio preliminar y comentario de Vallejo), Madrid : Instituto "Antonio de Nebrija", 1946.

LIVY in fourteen volumes, London : William Heinemann, 1964-1976.

Storia di Roma: Libri XXI-XXII, Milano : Arnoldo Mondadori, 1998.

TITO LIVIO e le istituzioni giuridiche e politiche dei romani . Testi interpretati da Luigi Labruna Publicació Napoli : Edizioni Scientifiche Italiane, 1984.